

OKTATÁSMÓDSZERTANI KIHÍVÁSOK, INNOVÁCIÓK ÉS ÚJ EREDMÉNYEK A MAGYAR MINT IDEGEN NYELV OKTATÁSÁBAN

BESZÁMOLÓ A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE ALKALMÁBÓL SZERVEZETT MANYE MID-NAPRÓL ÉS
AZ ELTE BTK MAGYAR MINT IDEGEN NYELV TANSZÉKÉNEK SZAKMAI KONFERENCIÁJÁRÓL
Budapest, 2025. november 14 – 15.

Orosz Andrea

orosz.andrea@btk.elte.hu

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Nyelvi Közvetítés Intézete,

Magyar mint Idegen Nyelv Tanszék

<https://orcid.org/0009-0004-8364-8116>

Idén ősszel a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesületének Magyar mint Idegen Nyelvi Szakosztálya, és az ELTE Bölcsészettudományi Karának Magyar mint Idegen Nyelv Tanszéke közösen szervezte meg kétnapos szakmai rendezvényét az ELTE BTK Trefort-kerti kampuszán. A MANYE hagyományos őszi MID-napját november 14-én tartották *Oktatásmódszertani kihívások és innovációk a 21. században* elnevezéssel, míg a tanszék egész napos konferenciájára másnap, november 15-én került sor, *Új eredmények a magyar mint idegen nyelv oktatásában* címmel.

A MID-nap és a konferencia iránt a vártnál jóval nagyobb érdeklődés mutatkozott: mindkét eseményre meglepően sok, mintegy 200 résztvevő jelentkezett, ami jól tükrözi a kollégák elkötelezettségét, és azt, hogy valódi igény mutatkozik az ilyen jellegű szakmai találkozók iránt. A nagyfokú érdeklődés és a magas részvételi arány a szervezők számára is ösztönző és megerősítő visszajelzést jelentett. A program eredeti célja az volt, hogy a résztvevők számára egy olyan széleskörű fórumot és párbeszédet biztosítson, amelyben a friss kutatási eredmények és a gyakorlati tapasztalatok egyaránt helyet kapnak, illetve a szakma különböző oktatási színtereinek bemutatkozására is alkalom adódik. Ennél azonban jóval többet is adott ez a találkozó: lehető-

séget teremtett a személyes szakmai kapcsolatok erősítésére, a tapasztalatok közvetlen megosztására, és inspirációt nyújtott a résztvevőknek a mindennapi oktatói munkájukhoz.

A november 14-ei MID-napon Seidl-Pécs Olívia, az ELTE BTK Magyar mint Idegen Nyelv Tanszékének vezetője köszöntötte a vendégeket, és egyben reményét fejezte ki, hogy a találkozó során a résztvevők új ötletekkel gazdagodhatnak a 21. század technológiai és oktatásmódszertani kihívásaira adott innovatív megoldások terén. Ezt követően Tartsay Németh Nóra *Mesterséges intelligencia, autonóm tanulás és a nyelvoktatás jövője* címmel tartotta meg plenáris előadását, amelyben azt vizsgálta, hogyan őrizhetjük meg nyelvtanárként emberi, személyes szerepünket úgy, hogy közben bátran használjuk az új, MI-alapú technológiai eszközöket, és támogatjuk a tanulók egyéni útvonalait az autonóm tanulás keretein belül.

A délután az ELTE Magyar mint Idegen Nyelv Tanszék oktatóinak workshopjaival folytatódott, ahol a kollégák egymással párhuzamosan izgalmas és interaktív foglalkozásokkal várták az érdeklődőket. Kajdi Alexandra olyan nyelvi játékokat mutatott be, amelyek motiváló és energetizáló hatásukkal, mondat- és kontextusalapú felépítésükkel, valamint a közösségi élmény biztosításával támogatják a sikeres nyelvtanulást. Kruzslicz Tamás workshopja az íráskészség fejlesztésére irányult, számos példával bemutatva azt, hogyan lehet a grammatikai tudást kreatív, kommunikációt támogató feladatokban sikerrel hasznosítani. Orosz Andrea foglalkozásán a résztvevők egy konkrét irodalmi mű feldolgozásával megtapasztalhatták azt, hogy miként segíthetik az autentikus, esztétikai élményt nyújtó szövegek a nyelvi és interkulturális kompetencia fejlődését, akár magasabb, akár alacsonyabb szinten is. Azok pedig, akik Tóth Gergő műhelyét választották, bepillantást nyerhettek abba, miként lehet a néprajzi elemeket élményszerűen beépíteni a nyelvórákba, s ezáltal szinte észrevétlenül közelebb hozni tanulóinkhoz a magyar hagyományokat és a népi kultúra világát.

A jó hangulatú foglalkozások után, a MID-nap zárását követően a MANYE MID-szakosztály aktív tagjait még egy kiemelkedően fontos feladat várta: a tisztújítás. Nádor Orsolya, aki 2018 óta töltötte be az elnöki tisztséget, bejelentette lemondását, így a tagoknak új elnököt kellett választaniuk. Az egyesület élére Schmidt Ildikót, a Károli Gáspár Református Egyetem munkatársát választották, aki megköszönte a szavazók bizalmát, és örömmel vállalta el az elnöki tisztséget. Ezúton is szeretnénk megköszönni Nádor Orsolya eddigi lelkiismeretes munkáját, és bízunk abban, hogy tanácsaival továbbra is segíti majd a MANYE MID-szakosztály működését, Schmidt Ildikónak pedig sok sikert kívánunk új megbízatásához.

A MID-napot a CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies) találkozója zárta, ahol az oda meghívott kollégák részletesen megismerkedtek a hálózat működésével, áttekintették a megvalósult programokat, és megvitatták a jövőbeni terveket is.

A következő napon, az *Új eredmények a magyar mint idegen nyelv oktatásában* címmel meghirdetett konferencia szintén számos változatos programmal várta a résztvevőket. Mintegy negyvennégy hazai és külföldi előadó mutatta be jogyakorlatait, kutatási eredményeit a tantermi, módszertani tapasztalatok mellett a kultúra- és irodalomtanítás, a nyelvészet és a történeti kutatások területéről, valamint a mesterséges intelligencia felhasználásának lehetőségeiről. Az előadók között nemcsak a magyar egyetemek oktatói, hanem a köznevelésben tanítók és több

ország magyar mint idegen nyelvet oktató kutatói, tanárai is szerepeltek. A változatos témáknak köszönhetően mindenki megtalálhatta a számára leginkább érdekes műhelyeket és előadásokat.

A konferencia résztvevőit Horváth Krisztina, az ELTE BTK oktatási ügyeiért felelős dékánhelyettese köszöntötte, és beszédében örömét fejezte ki, hogy ilyen sokan csatlakoztak az eseményhez, majd rövid áttekintést nyújtott az ELTE-n folyó magyar mint idegen nyelv oktatásának immár 235 éves történetéről. Ezt követően megkezdődtek a reggeli szekcióelőadások, a résztvevők pedig három különböző tematikájú program – a „*Jógyakorlat*”, a *Kultúra* szekció és az egyszerűsített olvasmányokkal foglalkozó *Műhely* – közül választhatták ki a számukra legérdekesebbet.

A „*Jógyakorlat*” szekció a magyar mint idegen nyelv oktatásában alkalmazott különböző módszertani és pedagógiai megoldásokat mutatta be, különös hangsúlyt fektetve az innovatív, hatékony és mérhető gyakorlatokra. Az elhangzott előadások között szerepelt az MI-alapú tanulás hatékonyságának vizsgálata, a kommunikációs készségek és attitűdök mérése, külföldi orvostanhallgatók magyar nyelvű megszólításainak oktatói értékelése, dinamikus szintfelmérés, valamint szakszöveg tanítási kihívások az általános iskolai tanulók körében. A szekció előadói változatos, gyakorlati példákkal mutatták be a magyar mint idegen nyelv oktatásában alkalmazható módszereket, és egyben a nyelvoktatás további fejlesztésére inspirálták a résztvevőket.

A *Kultúra* szekció szintén rendkívül izgalmas és sokszínű programot kínált. A hozzászólások és előadások közös tapasztalata az volt, hogy bár sokat beszélünk a kultúraátadásról, és evidenciának tekintjük azt a nyelvórákon, azonban mégsem aknázzuk ki kellőképpen a benne rejlő lehetőségeket. Különösen igaz ez a képzőművészeti alkotások és a közgyűjtemények kínálta pedagógiai potenciálra, amelyek gazdag, a nyelven túlmutató élményeket nyújthatnak. A szekcióban hangsúlyosan felmerült annak igénye, hogy nagyobb teret kapjanak az élményalapú, a tanteremből kimozdító oktatási alkalmak. Az ilyen megközelítések nemcsak élvezetesebbé teszik a tanulást, hanem a kritikai gondolkodás fejlesztését is elősegítik, valamint tágabb rálátást biztosítanak a kultúra egészére. A program másik fontos témája a diaszpóra helyzete volt. Ez a terület izgalmas és gazdag kutatási lehetőségeket kínál, mégis viszonylag kevés figyelmet kap a magyar mint idegen nyelv oktatásában. A hozzászólások rámutattak: érdemes lenne tudatosabban foglalkozni a diaszpórában élők nyelvi és kulturális tapasztalataival, hiszen ezek a perspektívák tovább gazdagíthatják a képzést és a kutatást egyaránt.

A konferencia egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó programja kétségtelenül a *Műhely* szekció volt, amely a reggeli és a délelőtti szekcióelőadások mellett, két részben folyt, *Egyszerűsített olvasmányok a magyar mint idegen nyelv oktatásában 1-2* címmel. A műhelyt Borsos Levente elméleti előadása nyitotta meg, amelyben az előadó megkísérelt rendet tenni a témához kapcsolódó fogalmak között, és átfogó képet adott a jelenleg elérhető papíralapú és online kiadványokról. Ezt követően Pelcz Katalin mutatta be saját sorozatát, majd további kollégák tervei és készülő munkái is szóba kerültek. Kifejezetten inspiráló volt megtapasztalni, milyen erős az igény az ilyen típusú olvasmányokra. A szerzők nyitottan, örömmel vettek részt a közös gondolkodásban, konkrét javaslatokat fogalmaztak meg egymás számára, és több együttműködési lehetőség is kirajzolódott. A beszélgetés során felmerült egy tavaszi olvasóöröme is, amely tovább

erősíthetné ezt a szakmai közösséget. A kerekasztalbeszélgetés végkövetkeztetése egyértelmű volt: bár az olvasói — vagyis a nyelvtanulói — szokások részben átalakultak, valójában nem változtak meg annyira, mint gondolnánk. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a tanulók minden szinten igénylik a könnyített, illetve a szinthez igazított olvasmányokat. A műhelybeszélgetés így nemcsak fontos szakmai kérdésekre irányította rá a figyelmet, hanem valódi közösségi élményt is teremtett, amely új ötleteket és terveket indított útjára.

A délelőtti folyamán a *Műhely* mellett párhuzamosan, további két szekció, az *Irodalom* és a *Nyelvészet* várta még az érdeklődőket.

Az *Irodalom* szekció előadásai azt igyekeztek bemutatni, hogyan építhetők be sikeresen az irodalmi művek a magyar mint idegen nyelv oktatásába. A szekció első előadása az irodalomterápiás eszközök nyelvórákon való alkalmazásának lehetőségeit vizsgálta, konkrét foglalkozásterv bemutatásával szemléltetve, hogyan támogathatja ez a fajta megközelítés a hallgatók kommunikációs készségének fejlődését, az önreflexiót és a közösségépítést. Egy másik előadás a magyar mint származásnyelv tanításának jogyakorlatait ismertette, kiemelve a személyesség, a motiváció és a kulturális identitás erősítését. A továbbiakban szó volt még a magyar kultúra horvát nyelvű irodalomban való megjelenéséről, *A Pál utcai fiúk* recepciójáról, valamint arról, hogyan támogatja a magyar nyelv oktatása a fordítói képzést és a szakmai kompetenciák fejlődését a Belgrádi Egyetem Hungarológiai Tanszékén.

A *Nyelvészet* szekció előadásai a magyar mint idegen nyelv oktatásában alkalmazott nyelvtani és funkcionális megközelítéseket mutatták be. Témáik között szerepelt a BE igekötő funkciója és neologizmusai, a nyelvtani-funkcionális elméletre épülő tanítási stratégiák, valamint a felszólító mód szerepe a nyelvórákon és a tanári instrukciókban.

A délelőtti szekcióelőadások és műhely zárását követően került sor a *Poszterszekcióra*, ahol öt előadó ismertette előadását. A közvetlen, interaktív formátumnak köszönhetően a rövid bemutatkozások inspiráló és élményszerű tapasztalatot nyújtottak minden jelenlévő számára. Délután a résztvevők két újabb szekció és egy műhely közül választhatták ki a számukra legérdekesebbet.

A *Történeti távlatok* szekció négy előadása példát adott arról, hogy a MID oktatásának konkrét múlt-, jelen- és jövőbeli kérdései hogyan kapcsolódnak egymáshoz, és hogyan mutatnak önmagukon túl általános nyelvi, nyelvhasználati és nyelvszemléleti kérdések felé. A szekció első része a 19. századi magyar grammatikák bemutatására fókuszált: egyrészt olyan horvát nyelvű munkákra, amelyeket horvát anyanyelvű tanulóknak szántak, másrészt olyan, magyar szerzők által német anyanyelvűek számára írt nyelvtanokra, amelyekben már megjelennek a mai szemlélettel is rokon leírási megoldások. Bár – egyebek mellett – az időbeli távolság a mától nyilvánvaló eltéréseket is jelent, ugyanakkor izgalmas volt hallani olyan megfigyelésekről ezekben a 19. századi grammatikákban, amelyek szemléletükben lényegében azonosak a mai modern szakirodalmak mögött állókkal. Szó esett arról is, hogy hogyan használható a nyelvtörténet a magyar mint idegen nyelv tanításában, és miként járulhat hozzá az interkulturális kompetenciák fejlesztéséhez, például régi szövegek és nyelvhasználati minták mélyebb megértésével. A szekció záró előadását Szili Katalin, a tanszék egykori vezetője tartotta. Nagyívű áttekintésében (*A „magyar mint idegen nyelv” oktatásának tipológiájához az elmúlt fél évszázad változásainak tükré-*

ben) arra hívta fel a figyelmet, hogy a címben jelzett és az előadásban kifejtett változásokhoz mielőbb alkalmazkodnia kellene a MID-oktatás személelmódjának és módszereinek is. A probléma fontosságát és aktualitását bizonyította az is, hogy az előadások után a hallgatóság részéről a legtöbb kérdés és megjegyzés ehhez a témához érkezett.

A *Tananyagok (nem csak) gyermekeknek* címmel meghirdetett másik délutáni szekció a különböző korosztályoknak készült magyar nyelvi tananyagokat és kreatív oktatási eszközöket kívánta bemutatni. Az előadók több külföldi egyetemről érkeztek, így az általuk megosztott tapasztalatok nemcsak itthoni, hanem nemzetközi perspektívát is kínáltak. Szó esett a 10–14 éves nyelvtanulók számára készített frissen megjelent tankönyvről, a *Magyar felfedezőről*, és más tankönyvpótló külföldi kiadványokról, valamint a HuVi-projekt keretében készült innovatív magyar nyelvtani videókról és azok felhasználási ötleteiről. A szekció záró előadása érdekes megfigyeléseket tárt fel a leggyakrabban használt magyar nyelvkönyvek közös szókincséről.

A délutáni szekciókkal párhuzamos *Műhely* – akárcsak a konferencia nyitó plenáris előadása, – a mesterséges intelligencia szerepét vizsgálta a magyar mint idegen nyelv oktatásában. A téma újbóli felvetése keretet adott az egész napos tanácskozásnak, miközben lehetőséget biztosított a kollégák véleményének megismerésére is.

Ahogy a fentiekből is látható, a konferencia résztvevői rendkívül gazdag és sokszínű szakmai programban vehettek részt, amely a magyar mint idegen nyelv oktatásának aktuális kérdéseit, innovatív megközelítéseit és gyakorlati tapasztalatait egyaránt felölelte. A rendezvény Seidl-Pécs Olívia záróbeszédével ért véget, amelyben köszönetet mondott a tanszék munkatársainak a szervezésért, valamint a hallgatóságnak az aktív közreműködéséért, amelyek együttesen tették lehetővé a konferencia sikerét és inspiráló légkörét. Beszédét Walt Disney gondolatával fejezte be: „Minden álmunk valóra válhat, ha van bátorságunk megvalósítani őket.” Ez az idézet nem csupán a konferencia megszervezésének kreatív és bátor szellemét idézte fel, hanem minden jelenlévő számára emlékeztetőül szolgált: merjünk hinni képességeinkben, merjünk álmodni és tenni azok megvalósításáért, éppúgy, ahogy a konferencia résztvevői tették a szakmai együttműködés és a tudásmegosztás jegyében.